

Kaderbrief 2021

Een venster op de toekomst

KIJK MEE NAAR DE TOEKOMST
www.sittard-geleen.nl/toekomstvisie2030

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Zo doen we dat in Sittard-Geleen	5
Inhoudelijke kaders	9
Financiële kaders	19

Kaderbrief 2021 is een uitgave van de gemeente Sittard-Geleen, mei 2021.

01 Inleiding

Het venster naar de toekomst. Dat is het thema van de kaderbrief 2021.

We zijn samen op ontdekkingsreis. Als inwoner, organisatie, bedrijf, jongere en als gemeente (zowel raad, college als ambtenaren) hebben we meegewerkt aan de **Toekomstvisie 2030** van deze stad. Met deze visie heeft de samenleving het punt op de horizon gemarkeerd waar we in 2030 willen zijn.

Tegelijkertijd reizen we 'door de mist'. Een crisis als corona leert ons dat we steeds met onverwachte zaken worden geconfronteerd. En naar verwachting zal de huidige crisis niet de laatste zijn en zullen we in toenemende mate met onverwachte ontwikkelingen geconfronteerd worden. Wat nodig is, is dat onze samenleving veerkrachtig is en met deze onzekerheden om kan gaan. Sociaal veerkrachtig, economisch veerkrachtig, ecologisch veerkrachtig en institutioneel veerkrachtig.

Deze kaderbrief is een eerste van vele vervolgstappen na het vaststellen van de visie. Wij focussen nu op vijf ontwikkelpaden, maar met oog voor bestaand beleid, uitvoering en andere ontwikkelingen die op ons pad komen. Deze kaderbrief schetst een ontwikkelperspectief, een toetsingskader en een werkwijze. De uitwerking hiervan keert elk jaar terug in onze begrotingscyclus waarbij we aansluiten bij de kansen en ontwikkelingen in de samenleving. Een eerste keer in de begroting 2022.

Maatschappelijk contract

De Toekomstvisie 2030 is een warm pleidooi voor samenwerking. Een nieuw samenspel van overheid en samenleving. Een thema dat voor ons niet nieuw is, waarbinnen we in de afgelopen jaren samen stappen hebben gezet op basis van de uitgangspunten zoals verwoord in 'samen duurzaam' en waar we aan de hand van de Toekomstvisie betekenisvolle vervolgstappen gaan zetten. Met een accent op 'samen'. Het maatschappelijk contract geeft context en is zodoende opgenomen in deze kaderbrief, zowel op het gebied van samenwerking alsook ten behoeve van het vorm geven van de gewenste ontwikkelingen.

We stappen samen vrijwillig aan boord, maar niet vrijblijvend. Dit schept verwachtingen en verantwoordelijkheid en deze nemen wij serieus.

Dynamiek in de samenwerking, vraagt wisselende rollen. Soms doen wij het zelf, steeds vaker acteren wij als facilitator. Hierbij borduren we voort op onze ambities op het vlak van inwonersparticipatie en wijk- c.q. gebiedsgericht werken. De andere wijze van werken vraagt van ons een investering en organisatie-brede bereidheid deze handschoen samen op te pakken. Voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie. Ook dit is een groeiproces, een nog te maken ontwikkeling. We zijn er nog niet, maar leren en groeien samen verder.

Financiën

Na een aantal moeilijke jaren kunnen we weer vooruit kijken. Dat is goed nieuws. Het actuele begrotingsbeeld vraagt echter nog steeds aandacht. Onze financiën moeten duurzaam op orde zijn. Begrotingsevenwicht en het hanteren van de nullijn vragen om een 'waakzame' houding. Dit om onze begroting structureel en langdurig gezond te houden. Er is slechts beperkt ruimte voor nieuw beleid, maar door ook de staande begroting te verbinden met de Toekomstvisie kunnen we samen stapjes richting het venster naar de toekomst maken.

Een stad waar iedereen een toekomst heeft. **Zo doen we dat in Sittard-Geleen!**

Sittard-Geleen, 11 mei 2021
Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen,
burgemeester

mr. G.J.C. Kusters,
secretaris

KIJK MEE NAAR DE TOEKOMST
www.sittard-geleen.nl/toekomstvisie2030

02 Zo doen we dat in Sittard-Geleen

Samen op weg naar 2030. Inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente(raad) hebben meegedacht en meegewerkt aan het opstellen van de Toekomstvisie 2030 voor onze stad. Samen en onder het leidende principe van veerkracht, gaan we deze visie verder uitwerken en uitrollen. Veerkracht is het vermogen van de stad om samen met haar inwoners, organisaties en ondernemers zodanig te reageren op veranderende omstandigheden dat essentiële kenmerken en kwaliteiten hersteld of vernieuwd worden. We gaan voor een stad die niet alleen tegenslagen weet op te vangen, maar ook op kansen en vernieuwingen weet in te spelen zodat het een toekomstbestendige stad is.

De visie is een visie van de samenleving, zo ook de samenwerking die daaruit voortvloeit. We doen dat samen, inwoners, maatschappelijke organisaties en -instellingen, ondernemers, bedrijven en de gemeente(raad). Samen werken we aan kansrijke ontwikkelingen waarbij we de Toekomstvisie leidend laten zijn en elkaar daarop ook durven te bevragen en aanspreken. Hierdoor ontstaat een lerend netwerk van inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente. Ook onze hele gemeentelijke organisatie leert en ontwikkelt mee.

Dat is geen vrijblijvend perspectief. Zeker niet. Uitvoering aan de visie geven we samen, aan de hand van ontwikkelpaden. We starten gebiedsgericht zodat onze energie snel zichtbaar wordt in concrete acties en realisatie. Echter in de toekomst kunnen ontwikkelpaden ook op basis van andere principes tot een samenhangende aanpak komen. Bovendien zijn de ontwikkelpaden er op gericht om ons als gemeente de mogelijkheden en handvatten aan te reiken om op basis van gelijkwaardigheid te opereren. We staan daarbij open voor vernieuwing, zijn dienstbaar en nemen waar nodig verantwoordelijkheid. We investeren serieus in de relatie met de samenleving en ook onze kaderbrief gaat mee in deze opstelling.

Met de visie 2030 als ons kompas gaan we, het netwerk van toekomstambassadeurs waaronder de gemeente, verder op expeditie. We stappen samen vrijwillig aan boord, maar niet vrijblijvend. We zetten onze schouders eronder. We houden elkaar bij de les en hebben oog voor verandering en verrassingen. We zijn flexibel, we innoveren en proberen. En als we eens een fout maken, is dat niet erg. Dat vangen we samen weer op. Net zoals we samen de successen zullen vieren. **Zo doen we dat in Sittard-Geleen!**

De ontwikkelpaden dragen daarmee niet alleen bij aan de Toekomstvisie maar eveneens aan de opgaven zoals deze in Novi gebied Zuid-Limburg zijn verwoord. En dat betekent dat ook andere gemeenten en provincie (ook in de euregio) betrokken kunnen worden in de samenwerking. Rondom ontwikkelpaden of/en als onderdeel van het samenwerkingsnetwerk.

Toekomstvisie van de samenleving

Het afgelopen jaar stond in het teken van de ontwikkeling van de 'visie voor onze stad'. Inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente zijn samen op 'toekomst-expeditie' geweest. Met gesprekken, bijeenkomsten en bezoeken aan verschillende plekken. Zo is een beeld ontstaan van de toekomst van Sittard-Geleen. De Toekomstvisie 2030 laat zien hoe we in 2030 het liefst wonen, werken, leren en ontspannen. Door nú vooruit te kijken, nemen we een voorsprong op de ontwikkelingen die op ons afkomen. We spelen in op kansen en vernieuwingen. Zo versterken we de veerkracht van onze stad.

De samenleving gaat gelijkwaardig aan de slag om de Toekomstvisie 2030 uit te voeren. We jagen samen de speerpunten uit de visie aan, vertalen die samen in plannen voor de stad en voeren samen projecten uit. We zetten de schouders eronder en zorgen voor actie in de stad. Drager zijn van de visie is niet vrijblijvend; inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente handelen en investeren in de richting van de visie.

Maatschappelijk contract en ontwikkelpaden

We kiezen in Sittard-Geleen voor een langjarige relatie met partijen in de samenleving. In een nieuw samenspel van overheid en samenleving. Als gemeente willen we op basis van gelijkwaardigheid samenwerken met inwoners, organisaties en bedrijven in Sittard-Geleen en ook samen beslissingen nemen. Met respect voor elkaars rollen en bevoegdheden. Dit vraagt verbondenheid van raad, college, ambtelijke organisatie en samenleving.

We werken samen in een lerend netwerk van toekomstambassadeurs: door dit samenwerken benutten we de kracht en creativiteit bij de inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente. De gemeente als mede toekomstambassadeur onderschrijft het maatschappelijk contract en de daarin opgenomen waarden met betrekking tot samenwerking. Voorvloeiend uit 'samen duurzaam' laten we de gedachte van een door de overheid maakbare samenleving definitief achter ons en slaan we nieuwe wegen in. Met tal van initiatieven op het vlak van inwonersparticipatie zoals de tuinman of de stadslabs in de stadscentra zijn we reeds deze nieuwe weg op gegaan.

Met het maatschappelijk contract hebben we vastgelegd hoe we met elkaar de samenwerking vorm geven. Het maatschappelijk contract is geen traditioneel contract maar geeft de afspraken weer die we als netwerk van toekomstambassadeurs hebben

gemaakt over de samenwerking en bevat belangrijke waarden c.q. spelregels:

- We gaan als gelijkwaardige partners op pad, samen maken we de toekomst. De Toekomstvisie 2030 is ons kompas, komt er initiatief uit de samenleving, projecteren we dat eerst op de stip.
- We werken interdisciplinair, en schakelen continu tussen schaalniveaus (van wijk- tot en met het internationale schaalniveau afhankelijk van het vraagstuk).
- We durven te innoveren en te experimenteren, falen mag, daar leren we van. Successen dragen we trots uit.
- We timmeren aan de voorkant niet alles dicht, we blijven oog houden voor verrassingen (zowel op vlak van proces als inhoud en projecten). Alles is er binnen de gemeenschap Sittard-Geleen, we zoeken elkaar actief op en bundelen de aanwezige kennis, kunde, netwerken en energie.
- Als er wrijving ontstaat, vooral op het vlak van rollen, zoeken we de hulplijnen in het netwerk van toekomstambassadeurs.
- We volgen actief op welke waarde op welke wijze wordt gecreëerd, zonder ons te verliezen in vele parameters en meetinstrumenten.
- We doen vrijwillig mee, maar niet vrijblijvend. We geven duidelijkheid over mandaten en rolopvattingen.

Ontwikkelpaden en werkplaatsen

Samen voeren we uit. De Toekomstambassadeurs voeren de visie uit in 'werkplaatsen', gekoppeld aan ontwikkelpaden. Hierbij sluiten we aan op reeds bestaande werkwijzen zoals in Geleen Zuid of de stadslabs, die al een onafhankelijke infrastructuur bieden op

basis waarvan gewerkt kan worden. In deze werkplaatsen krijgt de samenleving de ruimte om woorden om te zetten in actie. Soms groot, soms klein beginnend. Successen op één plek kunnen herhaald worden op een andere plek. Dat is lerend vermogen waar de hele stad haar voordeel mee doet. Zo ontstaat weer nieuwe energie.

Daar waar een ontwikkelpad een gebiedsgerichte benadering heeft, maakt dit de speerpunten uit de visie zichtbaar, krijgt dit meer betekenis voor betrokkenen en daarmee energie bij partners. Met de gebiedsgerichte benadering hebben we al veel ervaring opgedaan ('wijkgericht werken'). De aanpak via werkplaatsen en ontwikkelpaden past in deze ontwikkeling.

Betekenis voor bestuur & ambtelijk organisatie

De dialoog met de samenleving ontwikkelt zich nog dagelijks. Samen duurzaam is gebouwd op dit uitgangspunt. Met de Toekomstvisie 2030 hebben we daarop voortgebouwd.

De Toekomstvisie en de uitvoering daarvan in ontwikkelpaden versterkt de beweging naar een participatieve overheid. Inwonersparticipatie is geen eenmalige actie. Ze evolueert naar een doorlopende samenspraak met de samenleving, een investering in de lange termijn-relaties. De gemeente wil een betrouwbare partner zijn, die openstaat voor vernieuwing, samenwerkt,

meewerkt, ondersteunt, en waar nodig haar verantwoordelijkheid neemt. Door ook op de lange termijn 'samen op pad te blijven', is er meer vertrouwen in de gekozen participatieve aanpak, meer eigenaarschap bij partners in de samenleving en minder kans op onbegrip bij de uitvoering.

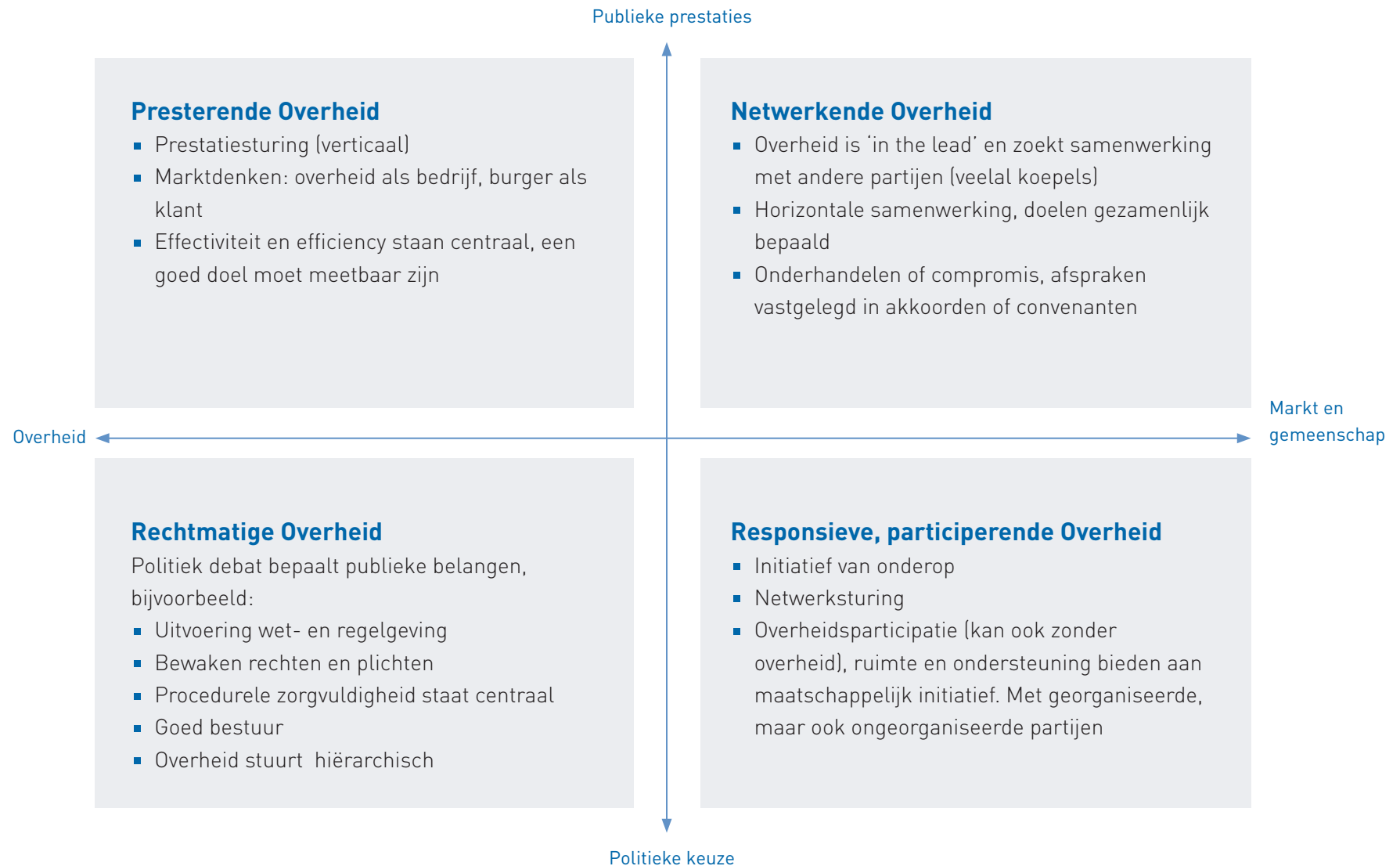
De energie die met deze aanpak vrijkomt houden we vast en ondersteunen we. Wij treden op als aanjager, verbinder en werken integraal (met binnen en buiten). Dit vraagt een houding waarin wij openheid geven, controle loslaten en transparant zijn om inwoners, organisaties en bedrijven invloed te geven bij de gemeentelijke besluitvorming. Een houding die (meer) vraaggericht is. Als de samenleving komt met een goed idee, is de gemeente een betrouwbare partner en maken we 'mee mogelijk'.

Rollen gemeente

Een gemeente kent verschillende rollen.

We zijn op weg om de rollen van de netwerkende en responsieve, participatieve overheid meer vorm te geven. Zo doen we dat in Sittard-Geleen gaat hierbij helpen. Afhankelijk van de concrete ontwikkeling zijn ook de rollen van presterende en rechtmatige overheid aan de orde. Waarbij het belangrijk is hierover duidelijk te communiceren.

Rollen van de gemeente in de samenwerking met de energieke samenleving:

03

Inhoudelijke kaders

Met deze kaderbrief stellen college en gemeenteraad inhoudelijke en financiële kaders. De inhoudelijke en financiële kaderstelling kent 2 sporen:

1. Het plan van aanpak Novi gebied Zuid-Limburg en de Toekomstvisie zijn richtinggevend voor staand beleid en staande begroting. De begroting 2022 bevat de eerste uitwerking hiervan, mede aan hand van doelen. In de daaropvolgende jaren wordt dit steeds meer zichtbaar.
2. Aan de hand van 5 ontwikkelpaden gaan we als gemeente samen met het netwerk van Toekomstambassadeurs aan de slag en de leerervaringen die we opdoen worden elk jaar opnieuw ingebracht in het begrotingsproces. De ontwikkelpaden zijn richtinggevend voor zowel onze staande begroting als de ruimte voor nieuw beleid.

Spoor 1: Novi gebied Zuid-Limburg en Toekomstvisie 2030

Het inhoudelijk kader van deze kaderbrief wordt gevormd door enerzijds de opgaven in Zuid-Limburg, zoals vastgelegd in de aanpak voor het Novi-gebied Zuid-Limburg, en anderzijds door de visie en speerpunten voor Sittard-Geleen zoals vastgesteld in de Toekomstvisie 2030 Sittard-Geleen.

Beide visies sluiten naadloos op elkaar aan, met als enig onderscheid dat het plan van aanpak Novi gebied Zuid-Limburg heel Zuid-Limburg betreft en de Toekomstvisie 2030 specifiek gericht is op Sittard-Geleen als één van de centrumgemeenten in Zuid-Limburg.

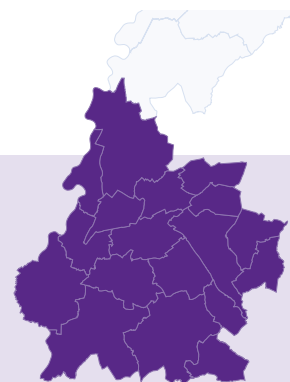
Toekomstvisie 2030

Toekomstvisie 2030 is opgebouwd aan de hand van veerkracht:

- Sociale veerkracht
- Economische veerkracht.
- Ecologische veerkracht.
- Institutionele veerkracht.

En kent vier speerpunten:

- Naar een positieve gezondheid(sbeleving).
- Naar een duurzame, innovatieve en veilige bedrijvigheid.
- Naar een leven lang leren en ontwikkelen.
- Naar een duurzame, diverse en veilige woon- en leefomgeving.

Novi gebied Zuid-Limburg

Het plan van aanpak Novi kent een visie met drie sporen:

- Europese schakelregio en internationale verbondenheid.
- Een circulaire en kennisintensieve samenleving.
- Brede welvaart voor iedereen.

En drie gezamenlijke NOVI-opgaven

- Naar een grensoverschrijdende innovatieve en circulaire economie.
- Sterke en gezonde steden in Zuid-Limburg.
- Versterken uniek Nationaal Landschap als groene long voor Zuid-Limburg.

De doelen gerelateerd aan de opgaven van Novi gebied Zuid-Limburg en de speerpunten in de Toekomstvisie 2030

Om recht te doen aan beide visies volgt hieronder een opsomming van doelen zoals letterlijk opgenomen in beide visiedocumenten.

	NOVI gebied Zuid-Limburg Naar innovatieve, circulaire economie	NOVI gebied Zuid-Limburg Naar sterke en gezonde steden	NOVI gebied Zuid-Limburg Naar een groene long
Toekomstvisie 2030 Naar positieve gezondheid (sbeleving)	Toekomstvisie 2030: Versterking sociale component in CCH (green deal).	Toekomstvisie 2030: - Preventieve inzet positieve gezondheid, wijk-/kernniveau. - Integraal zorgnetwerk op wijk-/kernniveau. - Beweegbevordering via sportvoorzieningen/programma's. - Aandacht voor gezonde voeding. - Doorontwikkeling zorg op afstand (E-health). - Inzet culturele activiteiten (tbv ontwikkeling, welbevinden). - Inzet gezondheid-kennis uit regio. NOVI gebied Zuid-Limburg: - Preventieve Inzet op fysieke en mentale gezondheid. - Verduurzaming woningen en vergroenen leefomgeving draagt bij aan positieve gezondheid. - Mobiliteitstransitie o.a. met elektrisch rijden	Toekomstvisie 2030: - De aanwezige sportvoorzieningen en -programma's optimaal inzetten voor het bevorderen van bewegen bij de eigen inwoners. NOVI gebied Zuid-Limburg: - Bereiken van een positieve gezondheidsoase voor bewoners van de stedenring rond de Groene Long, waarin rond de steden natuur-, recreatie-, sport- en klimaatdoelen samen komen. - Vitaliteit door buitenrecreatie en het realiseren van een helende woonomgeving door kwalitatieve ontmoetingsplekken in en rond de steden, met rust en natuur als woonoase.
Toekomstvisie 2030 Naar duurzame, innovatieve en veilige bedrijvigheid	Toekomstvisie 2030: - Transformatie naar CCH (Chemelot). - Ontwikkeling brede circulaire regio (samenleving). - Verbinding innovatie-kennis-kunde. - Ruimte voor innovatieve (kleinschalig) maak industrie. NOVI gebied Zuid-Limburg: - Versterking Europese schakelregio. - Versterking kenniseconomie (oa. met Einstein Telescoop). - Groeiversnelling via innovatieve chemie. (Door)ontwikkeling duurzame toekomstige maakindustrie. - Versterking Brightlands campussen. - Uitbreiden grensoverschrijdende infrastructuur. - Energietransitie bedrijvigheid. - Grensoverschrijdende afstemming en samenwerking.	Toekomstvisie 2030: Bewustwording en beleving circulaire transitie.	Toekomstvisie 2030: - Beheersbaar houden van de recreatieve druk in kwetsbare gebieden en dorpen door te investeren in de uitloopgebieden rond de steden. NOVI gebied Zuid-Limburg: - Transformatie naar duurzame kwaliteitslandbouw, waarin consumenten en producenten via korte ketens met elkaar verbonden zijn. - Green Destination Zuid-Limburg met een kwalitatief passend (verblijfs-)aanbod.

	NOVI gebied Zuid-Limburg Naar innovatieve, circulaire economie	NOVI gebied Zuid-Limburg Naar sterke en gezonde steden	NOVI gebied Zuid-Limburg Naar een groene long
Toekomstvisie 2030 Naar een leven lang leren en ontwikkelen	Toekomstvisie 2030: • Aansluiting onderwijs op lokale arbeidsvraag. • Verankering techniek en circulariteit in onderwijskolom. • Ontwikkeling 'clubhuis van (kleinschalige) maakindustrie'. NOVI gebied Zuid-Limburg: • Samenwerking onderwijs-arbeid-wonen.	Toekomstvisie 2030: • Integratie samenwerking opvang- en onderwijslandschap. • Doorontwikkeling cultuuraanbod. • Bereikbare voorzieningen voor sport en cultuur. NOVI gebied Zuid-Limburg: • Aansluiting onderwijs op regionale arbeidsvraag.	NOVI gebied Zuid-Limburg: • Samenwerking met jeugd en onderwijsinstellingen bij de realisatie van klimaat, natuurdoelen en het behoud en de ontwikkeling van cultureel erfgoed. • Het stimuleren van onderzoek en realisatie van kleinschalige en innovatieve energie en klimaatoplossingen.
Toekomstvisie 2030 Naar een duurzame, diverse en veilige woon- en leefomge- ving	Toekomstvisie 2030: • Inzet op veilige gemeente (extern veilig). NOVI Zuid-Limburg: • Realisatie multimodale bereikbaarheid. • Ontwikkeling wervend vestigingsklimaat kenniswerkers. • Ontwikkeling circulaire samenleving.	Toekomstvisie 2030: • Realisatie mixed woonvormen op kansenlocaties. • Transitie woningvoorraad naar meer levensloopbestendig. • Ontwikkeling woonvormen voor jongeren, door jongeren. • Ontwikkelen activiteiten voor jongeren, door jongeren. • Branding woon-werkstad voor techniek en zorg. • Ontwikkelen 'stad als programma' (cultureel programma). • Inzet op veilige gemeente (sociaal veilig). NOVI gebied Zuid-Limburg: • (Door)ontwikkeling aantrekkelijke centra. • Regionale woningbouwtransformatie / herstructurering. • Energietransitie woonomgeving. • Mobiliteitstransitie. • Grensoverschrijdende afstemming en samenwerking.	NOVI gebied Zuid-Limburg: • Behoud en versterking nationaal landschap, met aandacht en ruimte voor innovatieve oplossingen rond de energietransitie in het landelijk gebied en een duurzame inpassing van ruimteclaims van bedrijven en infrastructuur. • Ontwikkelen van een klimaatbestendig watersysteem in en rond de steden. Inzetten op voorkomen van droogte, wateroverlast en hittestress. • Realiseren van duurzaam natuur- en landschapsbeheer, in samenwerking met bewoners, bedrijven en instellingen uit de eigen regio.

Speerpunten en doelen worden leidend voor ons beleid en de begroting

Het plan van aanpak gebied Novi gebied Zuid-Limburg en Toekomstvisie hebben we als gemeente per speerpunt nader geformuleerd in een aantal doelen die leidend worden voor de programmabegroting 2022. Deze volgen hieronder en zijn afgeleid van bovenstaande matrix en 'vertaald' naar de gemeentelijke begroting waarbij deze vertaling vaak zowel het 'wat' als het 'hoe' in zich draagt.

Dit wordt in de programmabegroting 2022 nader uitgewerkt in de programmabladen in de begroting. Daarmee worden deze doelen, en dus het plan van aanpak gebied Novi gebied Zuid-Limburg en Toekomstvisie, ook richtinggevend voor de staande uitvoering (van basistaken en wettelijke taken). Deze doelen zijn op onderdelen zeker niet nieuw en betreffen beleid dat reeds in ontwikkeling is. Belangrijk is vooral dat we het staande beleid zoveel als mogelijk enten op het plan van aanpak Novi gebied Zuid-Limburg en Toekomstvisie waarbij we in beginsel uit gaan van nieuw voor oud, ook in financiële zin. Aangezien het lange termijn (gezamenlijke) doelen betreft, treffen we in de begroting 2022 de eerste uitwerking aan. Deze wordt jaar naar jaar verder aangescherpt en hiermee komen keuze processen nadrukkelijker in beeld.

Naar een positieve gezondheid(sbeleving)

- We erkennen dat gezondheid raakt aan belangrijke lokale beleidsvelden zoals de inrichting van de openbare ruimte,

armoede, arbeid, onderwijs en sport en dat betekent dat we ook op die beleidsvelden gaan bijdragen aan gezondheid.

- We vinden het belangrijk dat inwoners op een prettige manier wonen en leven met elkaar, elkaar ontmoeten en helpen. En als gemeente dragen we hieraan bij.
- We zetten in op gezond en veilig opgroeien, talent ontwikkelen en meedoen, zowel op wijk- en kernniveau als gericht op het individu.
- We zetten in op een integrale aanpak van armoede die zich richt op het voorkomen (vergroten kansengelijkheid), doorbreken (werk) en het verzachten van armoede-effecten. Hiermee versterken we de financiële en sociale veerkracht.
- We faciliteren en stimuleren een samenspel tussen mensen, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- We stimuleren mensen - jong en oud - om te bewegen en gezond te leven. We werken hiertoe aan een aanpak die begint vóór de zwangerschap (nu niet zwanger) tot aan het zelfstandig en zelfredzaam oud worden (Zuid springt eruit/programma Trendbreuk).
- We helpen mee om kennis en innovatie in de regio in te zetten om het welzijn en de gezondheid van onze inwoners te versterken. E-health is daar een voorbeeld van.
- We zetten in op de realisatie van gezonde plekken in buurten en dorpen, waar natuur-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen samen komen.
- We zetten in op vitaliteit door buitensport, recreatie en kwalitatieve ontmoetingsplekken in en rond de woongebieden.

- We zetten in op het versterken van een gezonde leefstijl door bij te dragen aan een gezonde leefomgeving, waarin een gezond binnenklimaat door verduurzaming van woningen, het vergroenen van de leefomgeving, en het verminderen van milieubelasting belangrijke dragers zijn.

Naar duurzame, innovatieve en veilige bedrijvigheid

- We zetten in op een transformatie naar bedrijvigheid die produceert met (meer) groene/hernieuwbare grondstoffen en duurzame energie, met Chemelot Circular Hub als pionier en aanjager.
- We bereiken economische versnelling via innovatieve (chemische) bedrijvigheid, die (ook) past bij het beschikbare arbeidspotentieel van de regio.
- We dragen bij aan duurzaam economisch herstel en leggen hierbij verbandingen met het economisch profiel van de toekomst en overige duurzaamheidsdoelstellingen.
- Chemelot Circular Hub draagt bij aan een economische ontwikkeling met een betere aansluiting tussen (nieuwe) banen en het beschikbare arbeidspotentieel in de gemeente en de regio.
- Binnen de innovatieve bedrijvigheid verbinden we kennis, kunde en producten met elkaar. Daarmee creëren we meerwaarde voor duurzame ('groen' en met een stabiel karakter) innovatieve (kleinschalige) maakindustrie.
- We versterken de aansluiting van de Brightlands Campus bij de innovatieve bedrijvigheid, met een (meer) open verbinding met de samenleving. Daarbij zetten we in op een aansluitende onderwijs- en ontwikkelingslijn die past bij de toekomstige economie/

samenleving, om het juist 'op peil krijgen/houden' van de beroepsbevolking.

- We zetten in op grensoverschrijdende afstemming en samenwerking (schakelregio).
- We betrekken inwoners bij de circulaire transitie, met als inzet enerzijds begrip en bewustwording te creëren en anderzijds samen een aantrekkelijke en (meer) circulaire leef- / woonomgeving te ontwikkelen.
- We stimuleren bedrijven, instellingen en bewoners die willen bijdragen aan een transformatie naar duurzame kwaliteitslandbouw, waarin consumenten, producenten en verwerkers via korte voedselketens met elkaar verbonden zijn.
- We zetten in op toeristisch recreatieve initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van "Green Destination Zuid-Limburg".
 - Wij stimuleren de ontwikkeling van een kwalitatief passend recreatie en (verblijfs-)aanbod en stimuleren toeristische bedrijven om op innovatieve wijze bij te dragen aan duurzaamheidsdoelstellingen.
 - Wij zetten in op spreiding van recreatie en (horeca-) voorzieningen investeren in de verblijfskwaliteit van de uitloopgebieden rond de steden (stad-landzones) en de natuurgebieden in onze gemeente.

Naar een leven lang leren

- In geval van om- en bijscholing vinden wij competenties (skills) belangrijker dan opleiding(sniveau). Dit vraagt een andere kijk van zowel werkgever als werknemer op vacatures en loopbaanontwikkeling.

- We zetten ons in voor een (circulaire) kennis en kunde economie. Daartoe zetten wij onder andere in op de maximale ontwikkeling van werkzoekenden.
- We hebben aandacht voor het aantrekken van bedrijven die passen bij onze beroepsbevolking.
- We vragen aandacht voor duurzame inzetbaarheid aan zowel de kant van de werkgever als de werknemer.
- We zetten in op een leercultuur bij zowel werknemers als werkgevers.
- We stimuleren inclusieve werkgelegenheid waarbij bedrijfsprocessen zodanig worden ingericht dat ook mensen met een beperking hieraan kunnen deelnemen.
- We zorgen voor een betere profilering en positionering van de arbeidsmarktmogelijkheden in Sittard-Geleen en de (eu)regio zowel richting onderwijs als richting inwoners/leerlingen. Ook het voorkomen van schoolverlaten en een passende profilering bij einde primair onderwijs zijn hierbij belangrijk.
- We stimuleren en faciliteren inclusief onderwijs op alle niveaus; leerlingen nemen zoveel mogelijk deel aan regulier onderwijs en er zitten geen leerlingen thuis.
- We ontwikkelen activiteiten voor, door en met jongeren.
- We stimuleren natuureducatie nieuwe stijl, waarbij we in samenwerking met jeugd en onderwijsinstellingen werken aan het bewustzijn over, maar ook aan de daadwerkelijke realisatie van klimaat- en natuurdoelen en het behouden en ontwikkelen van cultureel erfgoed.
- We stimuleren onderzoek naar, en de realisatie van (kleinschalige) en innovatieve energie en klimaatoplossingen.

Naar een duurzame, diverse en veilige woon- en leefomgeving

- We geven samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties inhoud aan onze leefomgeving.
- We werken op verschillende manieren aan een gezonde leefomgeving. Natuur-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen komen hier samen.
- We willen dat de openbare ruimte bijdraagt aan biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie/ontmoeting.
- We werken aan een veilige groene leefomgeving die niet alleen veilig is, maar ook veilig voelt.
- We werken samen met de samenleving aan een aantrekkelijk woningaanbod voor alle doelgroepen, met een speciale focus op jongeren en kenniswerkers. De kwaliteit en diversiteit van woningen draagt bij aan een gezonde leefomgeving.
- We koesteren de diversiteit van onze centra, wijken, dorpen en landschappen en maken deze beter beleefbaar ten behoeve van een goed woon- en leefklimaat en een bloeiende vrijetijdseconomie.
- We werken aan een passend voorzieningenaanbod met aantrekkelijke centra gericht op ontmoeten en een cultureel programma op maat.
- We stimuleren een gezonde, groene, veilige, toegankelijke en slimme bereikbaarheid van de woon-werkomgeving.
- We investeren in en sluiten aan bij de ontwikkeling van Smart Cities onder andere met pilots in de openbare ruimte.

Spoor 2: Ontwikkelpaden, werkplaatsen en overige kansrijke ontwikkelingen

In de Toekomstvisie 2030 staat een veerkrachtig Sittard-Geleen, in ecologisch, economisch, institutioneel en sociaal opzicht centraal. Middels de vier speerpunten, die het netwerk van toekomstambassadeurs heeft aangedragen, worden accenten gezet: naar een leven lang leren en ontwikkelen, een positieve gezondheid(sbeleving), een duurzame, diverse, veilige woon- en leefomgeving en een duurzame innovatieve en veilige bedrijvigheid. Door vervolgens op verschillende plekken in Sittard-Geleen deze speerpunten (in samenhang) op te pakken komt de Toekomstvisie tot leven en dragen wij tevens bij aan de doelen in de gemeentelijke begroting. Deze plekken zijn plekken waar reeds veel ontwikkelingen spelen en waar het kansrijk is deze te verrijken en meer in samenhang met elkaar te brengen. We noemen deze plekken ontwikkelpaden.

Het netwerk van toekomstambassadeurs heeft 5 ontwikkelpaden gekozen waarin zij samen aan de slag willen met werkplaatsen waar volop gewerkt wordt aan de uitvoering van de visie. Hieraan verbinden wij zoveel als mogelijk alle speerpunten en daarbij behorende doelen.

Met de keuze voor deze ontwikkelpaden kiezen wij bewust voor samenwerking in het netwerk toekomstambassadeurs en passen we onze inzet hier op aan. Om betrouwbaar aanwezig te zijn in de

samenwerking moeten wij focus aanbrengen en keuzes maken.

Daarom beginnen wij met 5 ontwikkelpaden.

De ambassadeurs, waaronder ook de gemeente, willen eerst werk maken van de volgende 5 ontwikkelpaden:

1. Op weg naar..... een gezonde, duurzame en veilige woon- en leefomgeving waarin iedereen mee doet en gezien wordt: Geleen Zuid
2. Op weg naar....een stadscentrum waar wonen, werken, winkelen en ontmoeten nauw verbonden is met enerzijds innovatie en circulariteit en anderzijds jong en oud: Geleen Centrum.
3. Op weg naar.... een historisch stadscentrum waar toerisme, ontmoeting, cultuur(historie) en groen nauw met elkaar verbonden wordt: Sittard Centrum.
4. Op weg naar.....slimme wijk; klimaatadaptief, duurzaam en gezond met een open onderwijs en kennislandschap waar inwoners worden gestimuleerd en uitgedaagd: Sittard West.
5. Op weg naar.....een duurzaam, circulair, innovatief en ondernemend Sittard-Geleen met een bedrijfsleven in balans met haar omgeving.

De ontwikkelpaden dragen bij aan de Toekomstvisie 2030 en haar speerpunten en vergroten dus op termijn de veerkracht van Sittard-Geleen. Daarnaast bieden de ontwikkelpaden ruimte voor innovatie en 'experiment' en worden tastbaar en uitvoerbaar gemaakt: vertaald naar concrete acties en taakverdelingen. Daarmee slaan ze de brug tussen de abstracte visie en de uitvoering. Ze zijn toekomstgericht en vragen een lange termijn-commitment en dito

samenwerking. Ze bieden een leeromgeving die ook van betekenis kan zijn voor de gehele gemeentelijke organisatie. Kortom: ontwikkelpaden zijn instrumenten die passen bij een moderne innovatieve uitvoering van de Toekomstvisie 2030.

De nieuwe samenwerking vraagt een veranderende rolinvulling van de gemeentelijke overheid. Dit geldt voor raad en college maar zeker ook voor de ambtelijke organisatie. Deze laatste heeft, in aansluiting op de bestaande organisatievisie een impuls nodig. Tenslotte willen wij een ambtelijke organisatie die gastvrij, participatief en faciliterend in de samenleving aanwezig is. Dit veranderproces start met de 5 ontwikkelpaden. Door aan de ontwikkelpaden werkplaatsen te koppelen ontstaat een oefenterrein voor een participatieve en faciliterende overheid.

Een werkplaats kent per definitie geen *one-size-fits-all* benadering. Op basis van karakteristieken, thema's en partners in het gebied, wordt maatwerkgericht en in samenspraak met de samenleving de meest passende participatievorm en -aanpak bepaald.

De gebiedsgerichte benadering wordt al toegepast in Sittard-Geleen ('wijkgericht werken'). De aanpak van werkplaatsen en ontwikkelpaden past in deze ontwikkeling en sluit aan op bestaande werkwijzen. Het ontwikkelpad is maatgevend om de positie van medewerkers en bestuurders te bepalen. Een gebiedsgerichte aanpak veronderstelt dat de verschillende sectoren intensief met elkaar samen werken.

Overige kansrijke ontwikkelingen en wettelijke taken

Ook buiten de 5 ontwikkelpaden worden op verschillende plekken in Sittard-Geleen kansrijke ontwikkelingen, programma's en projecten geïnitieerd of gerealiseerd. Zoals al eerder aangegeven: de toekomst is onder ons. Het netwerk toekomstambassadeurs ondersteunt ook het zichtbaar maken van deze kansrijke ontwikkelingen en stimuleert daarmee nieuwe vormen van samenwerking.

Naast de ontwikkelpaden, kansrijke ontwikkelingen, programma's en projecten kent de gemeente diverse wettelijke taken. Wijzigingen in wet- en regelgeving hebben een impact op de dienstverlening aan inwoners, organisatie en bedrijven en worden geadresseerd in de begroting 2022 waar dit van toepassing is.

Sturing en monitoring

Met de Toekomstvisie heeft Sittard-Geleen zichzelf een ambitieuze toekomst in het vooruitzicht gesteld. De lobby met 15 andere Zuid-Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg en Waterschap Limburg heeft ertoe geleid dat Zuid-Limburg ook als Novi-gebied is aangewezen. De Toekomstvisie en de Novi-status zijn samen de visie voor onze gemeente, en onze plek in de regio.

Samen willen we ervoor zorgen dat die visie ook wordt gerealiseerd. Dit betekent dat wij goed in de gaten moeten houden of we op de juiste weg zijn. De visie moet leidend zijn in onze ideeën, onze

aanpak en onze werkzaamheden voor Sittard-Geleen. Om dat te bereiken gaan wij actief sturen op onze gemeentelijke inzet en bijdrage aan het realiseren van deze gezamenlijke visie.

De effecten van onze inspanningen, aanpakken en processen zullen we toetsen op hun bijdrage aan de gezamenlijke visie en daarvan afgeleide doelen. Sittard-Geleen is een zogenaamde Global Goals-gemeente. Wij gaan dan ook in het kader van sturing en monitoring actief de verbinding zoeken tussen onze eigen doelstellingen en de Global Goals. Met ingang van de begroting 2022 gaan we dit nader uitwerken. Tevens verkennen we wat we als gemeente reeds monitoren dan wel aanvullend, in het licht van de Toekomstvisie gemonitord willen hebben en brengen dit met elkaar in samenhang.

Voor onze inwoners is het ook belangrijk om de effecten van onze werkzaamheden te zien. Door onze doelstellingen niet alleen te verbinden met de Global Goals (vooruit kijken), maar ook met de monitor brede welvaart, zien we hoe onze inzet zich vertaalt naar resultaten nu. Zo kijken we niet alleen naar een positieve ontwikkeling van welvaart op de lange termijn (later), maar ook naar positieve welvaartsontwikkeling op de korte termijn (nu).

04 Financiële kaders

Financiële kaderstelling

Vertrekpunt

Een stevig financieel fundament is nodig om de speerpunten en opgaven uit de Toekomstvisie en het plan van aanpak Novi gebied Zuid-Limburg te realiseren, samen met de samenleving de ontwikkelpaden verder uit te werken en ons bestaand beleid uit te voeren. Onze financiële weerbaarheid en wendbaarheid is belangrijk om risico's op te vangen en over ruimte te beschikken om onze doelstellingen en ambities te realiseren. Vanuit de opgave 'Financiën duurzaam op orde' uit het coalitieakkoord hebben wij de afgelopen jaren gewerkt aan het versterken van onze financiële positie. De beoordeling door de provinciaal toezichthouder toont aan dat onze inspanningen om de financiën op orde te krijgen én te houden, hebben geloond. Na het toetsen van onze begroting 2021 en het verdiepingsonderzoek naar onze financiële functie en financiële positie, heeft het provinciebestuur besloten om onze gemeente meerjarig repressief toezicht te verlenen.

Financiële kaders

De uitwerking van ons financieel beleid baseren wij op de volgende kaderstellende documenten:

- De verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- Het raadsbesluit 'vervanging begrotingskaders', van 28 maart 2019;
- De kadernota's reserves en voorzieningen en weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- De richtlijnen van de provincie conform de brief 'aandachtspunten begroting 2022', van 9 april 2021.

Concreet betekent de toepassing van deze kaders dat wij in onze begroting streven naar sluitende jaarschijven, borging van het structureel begrotingsevenwicht en realisatie van vastgestelde ombuigingen. De financiële gevolgen van Covid-19 vangen wij op binnen de middelen die we hiervoor van het Rijk ontvangen. Daarnaast zorgen we dat onze algemene reserve toereikend is om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen.

Voor ons gemeentelijk belastingkader hanteren wij de volgende

uitgangspunten:

- De tarieven worden uitsluitend geïndexeerd, tenzij sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage baseren wij op basis van de meicirculaire 2021;
- Conform de besluitvorming over de programmabegroting 2021 verhogen wij de OZB-opbrengst in 2022 extra met 2,5 % voor de dekking van het investeringsprogramma 2021-2024;
- De algemene heffingen (honden- en toeristenbelasting) benaderen wij voor zover er dekkingsmiddelen zijn als bestemmingsheffing;
- Wij verdelen de lasten naar rato van draagkracht op basis van redelijkheid en billijkheid;
- Onze dienstverlening is kostendekkend, waarbij de afnemer/vervuiler betaalt.

Financieel perspectief

Actueel begrotingsbeeld

In de 1ste rapportage 2021 hebben wij het begrotingsbeeld voor het laatst bijgesteld. Het geactualiseerde begrotingsbeeld geeft inzicht in de weerbaarheid en wendbaarheid op basis van onze financiële positie. Ondanks een sluitende begroting 2021 en borging van structureel evenwicht in de meerjarenraming 2021-2024, maakt het actueel risicoprofiel ons begrotingsevenwicht kwetsbaar. Daarnaast zijn de beschikbare middelen voor nieuw beleid waarmee we onze doelstellingen en ambities kunnen realiseren beperkt. Dit maakt dat we aandacht moeten hebben voor het borgen van ons begrotingsevenwicht en het weerbaar en wendbaar blijven op basis van onze financiële positie. Op basis van de 1ste rapportage ontstaat het volgende begrotingsbeeld:

Begrotingssaldi / structureel evenwicht Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024
Saldi incidentele baten en lasten	-4.721	-3.049	-2.099	-2.099
Saldi structurele baten en lasten	4.721	2.940	1.985	1.981
Totale begrotingssaldi na 1ste rapportage 2021	0	-109	-114	-118

Uit de tabel blijkt dat onze begroting in 2021 sluitend is. Met ingang van 2022 bedraagt het tekort jaarlijks ruim € 0,1 mln. Het structureel begrotingsevenwicht hebben wij geborgd. Het saldo structurele baten en lasten is namelijk ieder jaar positief.

Risicoprofiel

Aansluitend op het actueel begrotingsbeeld bestaat het risicoprofiel van onze begroting uit diverse posten die nog niet in de begroting zijn verwerkt. Dit betreft onder andere de financiële gevolgen van de herverdeling van het gemeentefonds, vraagontwikkeling Wmo, in- en uitvoering van de Omgevingswet, toereikendheid van de budgetten voor de beheersplannen openbare ruimte en een noodzakelijke impuls aan de Domijnen. Ook moeten wij de in de begroting opgenomen ombuigingen jeugd en de privatisering van de ESCS-locatie¹ nog realiseren. In de voorbereiding van de begroting

2022 en onze tussentijdse rapportages inventariseren wij autonome ontwikkelingen en actualiseren wij ons risicoprofiel. Wij verwerken de financiële gevolgen hiervan, inclusief de oplossing van het tekort uit de 1ste rapportage in het begrotingsbeeld. Door de genoemde structurele risicoposten is ons begrotingsevenwicht kwetsbaar. Passend binnen onze begrotingskaders blijven wij streven naar het borgen van ons (structureel) begrotingsevenwicht.

Ruimte voor nieuw beleid

In de begroting 2021 hebben wij een meerjarig investeringsprogramma opgenomen van ruim € 75 mln. Dit onder andere met het doel invulling te geven aan accenten uit het coalitieakkoord en addendum. Van dit bedrag was € 20 mln. beschikbaar om uitvoering te geven aan een algemene investeringsimpuls, het Bestuurlijk Afsprakenkader en de Toekomstvisie 2030.

Investeringsprogramma 2021-2024 Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	Totaal
BAk	2.000	2.000	2.000	2.000	8.000
Toekomstvisie 2030	1.600	2.000	2.000	2.400	8.000
Algemene investeringsimpuls	4.000				4.000
Beschikbare investeringsruimte investeringsprogramma 2021-2024	7.600	4.000	4.000	4.400	20.000

¹ Ombuiging jeugd: € 0,8 mln. m.i.v. 2022; Ombuiging ESCS-locatie: € 1,2 mln. m.i.v. 2022.

Op basis van het raadsbesluit 'Binnenstedelijke ontwikkeling centrum Sittard' van 22 april jl. is € 4 mln. investeringsgeld ingezet. Daarnaast zijn middelen nodig voor de uitvoering van de pm-posten uit het investeringsprogramma 2021-2024: revitalisering Geleen Zuid en Gebiedsvisie Chemelot.

Ingezette investeringsmiddelen Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	Totaal
Investeringsprogramma 2021-2024 (begroting 2021)					
• Revitalisering Geleen Zuid / Gebiedsvisie Chemelot	pm	pm	pm	pm	pm
Raadsbesluit 22 april 2021: (begroting 2021)					
• Bak: vervolgaanpak stedelijke ontwikkeling	-2.000				-2.000
• Algemene investeringsimpuls: vervolgaanpak stedelijke ontwikkeling / ontwikkeling centrum Sittard	-2.000				-2.000
Ingezette ruimte investeringsprogramma 2021-2024	-4.000	pm	pm	pm	-4.000

Na verwerking van eerdergenoemd raadsbesluit is nog € 16 mln. aan investeringsmiddelen beschikbaar.

Investeringsprogramma 2021-2024 Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	Totaal
BAk	0	2.000	2.000	2.000	6.000
Toekomstvisie 2030	1.600	2.000	2.000	2.400	8.000
Algemene investeringsimpuls	2.000				2.000
Beschikbare investeringsruimte investeringsprogramma 2021-2024	3.600	4.000	4.000	4.400	16.000

Wij stellen voor deze ruimte beschikbaar te houden voor de Toekomstvisie 2030, onder andere voor de ontwikkelpaden, en het BAK. De middelen worden zoveel als mogelijk ingezet op basis van samenwerking en cofinanciering. De wijze van co-financieren is afhankelijk van het type samenwerking en kan zijn beslag krijgen op

basis van een afsprakenkader, een programma of een project. Dit past binnen de intentie van het maatschappelijke contract 'Zo doen we dat in Sittard-Geleen' en de afspraken die wij over de uitvoering van het BAK met de provincie Limburg hebben gemaakt. De beschikbare exploitatieruimte presenteren wij in de volgende tabel.

Exploitatieprogramma 2021-2024 Nog in te zetten exploitatieruimte: Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024
BAk / Toekomstvisie 2030	300	300	500	500
Af: Raadsbesluit binnenstedelijke ontwikkeling centrum Sittard	-100			
Af: PM posten Huisvesting wijkbeheer, Landschapspark Oost en fietspad	pm	pm	pm	pm
Totaal nog in te zetten exploitatieruimte	200	300	500	500

Het exploitatieprogramma uit de begroting 2021 van jaarlijks ruim € 2,8 mln. zetten wij in voor reparatie van de impact van een aantal ombuigingen, uitvoering van een aantal moties en invulling van accenten uit het coalitieakkoord en addendum. Het restant van € 0,3 mln. in 2021 en 2022 en € 0,5 mln. in 2023 en 2024 is gekoppeld aan het Bestuurlijk Afsprakenkader/ Toekomstvisie 2030. Op basis van het raadsbesluit 'binnenstedelijke ontwikkeling centrum Sittard' hebben wij € 0,1 mln. ingezet voor het leefbaarheidsfonds Holtum. Daarnaast zijn in de begroting PM-posten opgenomen voor huisvesting wijkbeheer en Landschapspark Oost en fietspad. Wij stellen voor de nog in te zetten exploitatieruimte beschikbaar te houden voor de Toekomstvisie en het BAK en binnen deze ruimte ook middelen te reserveren voor experimenten en initiatieven die door de samenleving worden voorgesteld en opgepakt.

Lokale lasten en lokale wensen

Vertrekpunt

Bij het onderdeel 'Financiële kaderstelling' hebben wij de uitgangspunten voor ons gemeentelijk belastingkader toegelicht. Voor de beoordeling van de omvang van onze woonlasten vergelijken wij ons met de 4 grote Limburgse gemeenten. Uit de vergelijking blijkt dat onze woonlasten 2020 het hoogst zijn. Vergeleken met Heerlen, Maastricht en Venlo én vergeleken met de gemiddelde woonlasten binnen de provincie Limburg. Overigens constateren wij vanaf 2018 bij alle genoemde gemeenten een stijgende trend in

de ontwikkeling van de woonlasten. Uit het belastingoverzicht 2020 blijkt dat wij ook op het gebied van niet-woningen het hoogste tarief in Limburg hanteren. Volgens de COELO Atlas lokale lasten 2021 is ons tarief voor niet-woningen het hoogste tarief in Nederland.

Raadsmoties

In de besluitvorming over de begroting 2021 en de belastingvoorstellen 2021 zijn op het gebied van de lokale lasten twee moties aangenomen: de heroverweging verhoging lokale lasten en het gefaseerde afbouwen van de hondenbelasting. Wij hebben de lokale lasten extra verhoogd (2021: 3%; 2022: 2,5%; 2023: 1% en 2024: 1%) om het investeringsprogramma 2021-2024 te dekken. In de begroting 2018 hebben wij de hondenbelasting met € 0,2 mln. verhoogd ter dekking voor een sluitende begroting. Uit ons actueel begrotingsbeeld, inclusief de nog te verwerken risicoposten, blijkt dat de financiële ruimte nu ontbreekt om de moties uit te kunnen voeren.

Scenario's financiële ruimte

Uit het actueel begrotingsbeeld en het bijbehorende risicoprofiel blijkt dat er nu geen mogelijkheden zijn om de lokale lasten te verlagen en / of de ruimte voor nieuw beleid te verhogen. Wij constateren wel een aantal richtingen die op termijn mogelijk extra financiële ruimte kunnen opleveren. Deze richtingen zijn momenteel nog niet 'hard' en kunnen daardoor nog niet financieel vertaald worden. Wij denken hierbij aan:

- Nieuwe financieringsstromen, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies;

- Extra areaal OZB als gevolg van uitbreidingsinvesteringen op de bedrijventerreinen;
- Ontwikkelingen rijksbeleid, bijvoorbeeld op het gebied van het gemeentefonds, opschalingskorting en de middelen voor het sociaal domein;
- 'Oud voor nieuw', waarbij bestaande middelen en capaciteit anders worden ingezet;
- Faseren, temporiseren en / of prioriteren van bestaande activiteiten.

Samenvattend: afwegingen richting begroting 2022

Wij betrekken de volgende afwegingen in de uitwerking van de begroting 2022:

- borgen van ons structureel begrotingsevenwicht, inclusief het geactualiseerd risicoprofiel;
- ontwikkelingen met betrekking tot bestaand beleid vangen wij op binnen de reguliere begroting;
- investeringsruimte voor nieuw beleid oormerken wij voor de nadere uitwerking van de Toekomstvisie 2030 - onder andere voor de ontwikkelpaden- en het BAK, in beginsel onder de voorwaarde dat deze worden ingezet op basis van cofinanciering;
- binnen de exploitatieruimte voor nieuw beleid reserveren wij ruimte voor de uitvoering van experimenten en initiatieven die door de samenleving worden aangedragen en opgepakt alsook

inzet voor de benodigde ontwikkeling van onze organisatie gericht op de nieuwe manier van werken;

- door het ontbreken van financiële ruimte kunnen wij de raadsmoties heroverweging verhoging lokale lasten en gefaseerde afschaffing hondenbelasting nu niet uitvoeren.

Hiermee beogen wij een financieel fundament te leggen, primair gericht op het borgen van ons begrotingsevenwicht. Daarnaast vormt dit fundament de basis voor de uitvoering van onze reguliere gemeentelijke taken en voor het zetten van eerste stappen om de speerpunten en opgaven uit de Toekomstvisie en het plan van aanpak Novi Zuid-Limburg uit te voeren.